Hanke: KASE Welcome - Maaseudun vastaanottavuuden ja kaksisuuntaisen kotoutumisen rakentaminen

Kaustisen seutukunnan johtoryhmä 24.03.2026 § 12

Valmistelija kehittämisjohtaja Petri Jylhä, p. 050 551 3030

Kaustisen seutukunnan kunnat kohtaavat samanaikaisesti väestön vähenemistä, työvoiman saatavuushaasteita sekä uusien asukkaiden asettumisen ja kotiutumisen lisääntyvää merkitystä osana alueen elinvoimaa. Uudistunut kotoutumislaki (681/2023) ja TE-palveluiden uudistus korostavat kuntien vastuuta kotoutumisen suunnittelussa ja yhteensovittamisessa. Vaikka lakisääteinen kotoutumislaki koskee maahanmuuttajia, KASE Welcome -hanke laajentaa tämän ajattelumallin koskemaan kaikkia uusia asukkaita.

Alueella kotiutumiseen ja asettumiseen liittyvä toiminta on tällä hetkellä hajanaista, kuntien resurssit vaihtelevat ja yhteisöpohjainen, systemaattinen vastaanottavuuden toimintamalli puuttuu. Monessa kunnassa ei ole vakiintuneita käytäntöjä, joilla uusia asukkaita – niin kotimaasta kuin ulkomailtakin muuttavia – tuetaan kiinnittymään paikallisyhteisöön. Kotoutumislain mukaan kotoutumisohjelma voi sisältää myös järjestö-, yhdistys- ja kulttuuritoimintaan tutustumista sekä siihen osallistumista. Kaustisen seutukunnassa on vahva ja jopa kansainvälisesti tunnistettu aineeton kulttuuriperintö, mutta sitä ei ole systemaattisesti hyödynnetty uusien asukkaiden osallisuuden ja kotiutumisen välineenä.

KASE Welcome -hankkeen tarkoituksena on rakentaa Kaustisen seutukuntaan pysyvä, yhteisöpohjainen vastaanottavuuden toimintamalli, joka vahvistaa alueen veto- ja pitovoimaa sekä tukee uusien asukkaiden kiinnittymistä paikallisyhteisöön heidän taustastaan riippumatta. Hanke vastaa tunnistettuun tarpeeseen: alueella ei ole tällä hetkellä systemaattista, seudullista mallia yhdistysten ja yhteisöjen toiminnasta viestimiseen ja tiedottamiseen, kolmannen sektorin toimintaan ohjaamiseen ja yhteisöön liittämiseen ja hyvien väestösuhteiden edistämiseen. Toiminta on hajanaista ja riippuvaista yksittäisten toimijoiden aktiivisuudesta. Samalla väestökehitys, työvoiman saatavuus ja alueen elinvoima edellyttävät pitkäjänteistä vastaanottavuustyötä.

Hankkeen tarkoituksena ei ole rahoittaa lakisääteisiä kotoutumispalveluja, vaan kehittää niitä täydentävä, käytännönläheinen Welcome-rakenne, jossa kunnat, yhdistykset, yritykset ja kulttuuritoimijat toimivat yhdessä. Malli perustuu kaksisuuntaiseen kotiutumiseen: sekä uudet asukkaat taustastaan riippumatta että vastaanottava yhteisö rakentavat aktiivisesti yhteistä arkea.

Hankkeessa käynnistetään konkreettisia yhteisöpohjaisia pilotteja, vahvistetaan yhteistyöverkostoa sekä kehitetään monikielinen digitaalinen Welcome-palvelu, joka hyödyntää tekoälyä saavutettavuuden ja tiedon jakamisen parantamiseksi. Näin luodaan skaalautuva ja kustannustehokas ratkaisu pienille maaseutukunnille. Hankkeen pitkän aikavälin tarkoituksena on vahvistaa Kaustisen seutukunnan elinvoimaa rakentamalla vastaanottava, avoin ja yhteistyöhön perustuva maaseutuympäristö, jossa uudet asukkaat kokevat kuuluvansa yhteisöön ja alueella toimivilla organisaatioilla on valmiudet toimia monimuotoisessa toimintaympäristössä.

Hankkeen konkreettiset tavoitteet ovat:
1. Rakentaa Kaustisen seutukuntaan seudullinen Welcome-toimintamalli.

2. Vahvistaa kaksisuuntaista kotiutumista, osallisuutta ja hyviä väestösuhteita.
3. Luoda käytännön yhteisöpohjaisia kiinnittymisen ja asettumisen toimintamalleja.
4. Parantaa seudun vastaanottavuutta kaikille uusille asukkaille ja yritysten työntekijöille.
5. Kehittää digitaalinen Welcome-ratkaisu, joka hyödyntää tekoälyä mm. kieliversioinnissa ja palvelupolkujen ohjauksessa.
6. Mallintaa yhteistyörakenne, jonka kunnat voivat vakinaistaa hankkeen jälkeen joko omaksi toiminnaksi tai yhteistyörakenteen mukaisesti kolmannen sektorin tuottamaksi toiminnaksi.

Kohderyhmä:
• kaikki uudet asukkaat
• asettujat ja kotiutujat
• perheet
• seudun yhdistykset ja yhteisöt
• kylätoimijat
• yritykset ja työnantajat
• kuntien henkilöstö ja luottamushenkilöt
Hanke hyödyttää välillisesti koko seutukunnan väestöä vahvistamalla yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia.

Konkreettiset tuotokset:
- Perustettu seudullinen Welcome-verkosto (kunnat, yhdistykset, yritykset, muut toimijat)
- Kuvattu ja käyttöönotettu Welcome-toimintamalli
- Toteutettu vähintään 3–5 yhteisöpohjaista Welcome-pilottia eri kunnissa
- Kehitetty ja käyttöönotettu monikielinen digitaalinen Welcome-palvelu
- AI-pohjainen kieliversiointi keskeisille palvelusisällöille
- Dokumentoidut pilotit ja jatkokehityssuunnitelma

Toiminnalliset tulokset:
- Yhdistysten ja yhteisöjen osallistuminen vastaanottavuustyöhön lisääntyy
- Uusien asukkaiden tietoisuus alueen palveluista ja harrastusmahdollisuuksista paranee
- Verkostomainen yhteistyö kuntien ja kolmannen sektorin välillä vahvistuu
- Yrityksille selkeä tietopaketti ja toimintamalli uusien työntekijöiden vastaanottamiseen

Kaustisen seutukunta on hakenut hankkeelle Leader-rahoitusta Pirityiset ry:ltä. Hankkeen kokonaisbudjetti on 148.869 euroa ja toteutusaika 1.9.2026-31.3.2028.

Esittelijä — kehittämisjohtaja Petri Jylhä

Päätösehdotus — Merkitään tiedoksi hanke-esittely. Johtoryhmä hyväksyy hankkeen rahoitushakemuksen jättämisen.

Päätös — Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti. Seutukunta selvittää myös muita mahdollisia rahoitusvaihtoehtoja, mikäli hanke ei sovellu Pirityisten rahoitettavaksi.

12/00.01.05/2026

Valmistelija

hallintopäällikkö Minna Kauppinen, p. 050 500 2102

Leader-ryhmä Pirityiset ry:n hallitus on kokouksessaan 14.4.2026 päättänyt olla puoltamatta Leader-rahoituksen myöntämistä KASE Welcome -hankkeelle myöntövaltuustilanteen takia.

Kaustisen seutukunta on valmistellut hankkeen Pohjanmaan elinvoimakeskusen rahoitushakuun.

Hankkeen suunniteltu toteutusaika on 1.1.2027-30.9.2028.

Kustannusarvio

Kustannukset	**2027**	**2028**	**Yhteensä**
Henkilöstökulut	68 805	37 530	106 335
Flat rate 40 %	27 522	15 012	42 534
Yhteensä	**96 327**	**52 542**	**148 869**

Rahoitussuunnitelma

Rahoitus	**2027**	**2028**	**Yhteensä**
Pohjanmaan evk/EMR	91 511	49 915	141 425,55
Kunnat	4 816	2 627	7 443,45
Yhteensä	**96 327**	**52 542**	**148 869**

Esittelijä

kehittämisjohtaja Petri Jylhä

Päätösehdotus

Merkitään tiedoksi Leader-rahoituksen kielteinen tukipäätös. Johtoryhmä hyväksyy päivitetyn KASE Welcome -hankehakemuksen jättämisen Pohjanmaan elinvoimakeskukselle. Johtoryhmä päättää, että hankkeeseen voidaan käyttää seutukunnan talousarviossa hankkeiden kuntavastinrahoitukseen varattua määrärahaa. Johtoryhmä päättää kuntarahoituksen jakoperusteen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti. Johtoryhmä päätti, että kuntarahoituksen jakoperusteena on asukasluku.